“HRVATSKA GOSPODARSKA KRIZA I PRAVAC ZAOKRETA IZ RECESIJE U EKONOMSKI RAZVOJ”, EKONOMIJA/ECONOMICS broj 1; VIII godina, HAZU-Rifin, Zagreb, 2001. godina, str. 15 –43.

Kako su u javnosti prisutna različita mišljenja o Znanstvenom skupu koji je održan u HAZU to sam odlučio čitaocima prezentirati strukturu pojedinih radova ne onakvi kakvi jesu već kako ih ja vidim. U tom smislu bit ću što sažetiji (ptičja perspektiva) jer zainteresirani mogu kupiti Zbornik radova.

“HRVATSKA GOSPODARSKA KRIZA I PRAVCI ZAOKRETA IZ RECESIJE U EKONOMSKI RAZVOJ”

Sadržaj ovog kompleksnog rada je kako slijedi:

I. GLAVNA OBILJEŽJA I OSNOVNI UZROCI HRVATSKE GOSPODARSKE KRIZE
1. Pojavni oblik krize
2. Polazišta ekonomske politike
3. Dokumenti o ekonomskoj politici
4. Memorandum Vlade Republike Hrvatske o ekonomskoj politici za Međunarodni monetarni fond
5. Odnosi Vlade RH I MMF-a
6. Vanjski dug I devizne rezerveVanjski dug I devizne rezerve
7. Konflikt ciljeva I operativne politike
8. Pretpostavke izlaska iz krize

II. OSNOVNI STRUKTURNI POREMEĆAJI I PRAVCI ZAOKERETA EKONOMSKE POLITIKE
1. Osnovni strukturni poremećaji
2. Moguća rješenja

Grosso modo krizu I odnose sa MMF-om najbolje, po mom mišljenju, definira slijedeći stavovi autora:

“Dakle, kriteriji za zaduženje i servixsiranje bili su u Memorandumima u 1994. I 1996. godine, I to kao gornja granica, 30% BDP-a za iznos duga, te 13% vrijednosti izvoza roba I usluga, a za devizne rezerve najprije 2,5 mjesečni uvoz, pa zatim 2,9 mjesečni uvoz.

U Memorandumu iz 2001. godine sve se to mijenja, te se radi o vanjskom dugu koji je na razini od preko 40% BDP-a, (umjesto ranijih 30%), te o servisiranju koje je više od 26% vrijednosti izvoza roba I usluga (umjesto ranijih 13%). Slično je I s deviznim rezervama, gdje se preuzima obveza da se povećaju na vrijednost od 4 mjesečnog uvoza roba I usluga, premda se MMF, prema Aneksu 2, zadovoljava s razinom od 3,8 mjeseci uvoza (za 2001. godinu) odnosno 3.7 mjeseci za 2002. u 2003. godinu), što je prema gruboj procjeni oko 18% BDP-a u 2002. godini.” (str. 24.)

Kada autori govore o rješenjima tada ističu:

1. „Zadržavanje postojeće fiskalne, monetarne i tečajne politike u kojoj će se provoditi manje „kozmetičke“ promjene, ponajviće u području fiskalne politike.“ (str. 34.)
2. „Druga mogućnost hrvatske ekonomske i razvojne politike jest konzistentno provođenje monetarističkog odnosno neoliberalnog modela. To zahtjeva čvrsta pravila dugoročnog rasta količine novca u optijecaju, ovisno o kretnaju gospodarskog rasta, a ne da kao do sada stalno značajno oscilira u „funkciji održavanja stabilnog tečaja“, što je dovodilo do velike neravnoteže u ponudi i potražnji novčanih sredstava, odnosno do financijske nestabilnosti.“ (str. 37)
3. „Treća mogućnost je vođenje makroekonomske politike na nekoj varijanti gledano, samo u doba stagflacija, a mi prema podacima statistike nismo u tom razdoblju, promatrale kao podjednako zlog i poduzimale mjere koje će ich neokeynesijanskog pristupa u kojemu bi se inflacija i nezaposlenost, strogo obuzdati ili barem odrežati u razumnim granicama.“ (str. 38)

Kao što čitalac može zaključiti postojeća ekonomska politika je bila pogubna za Hrvatskeu bez obzira koliko se to osporavalo. Autori se zalažu za „treću mogućnost“ koja znači odlučno „preuzimanje stvari u svoje ruke“ i dinamiziranje razvoja. Na vlasti je da se odredi o ovom složenom pitanju. Tolerancija u tekstu autora mora se interpretirati kao prijedlog za tolerantni dijalog i to je dodatna vrijednost ovog rada.